

ringsvoorstellen in Den Haag en Batavia werden gepubliceerd, voor de radio uitsprak. Effect hadden zij niet.

★

Zoals eerder vermeld, had het *Knip* Sjahrir na de vorming van zijn eerste kabinet gemachtigd om met Nederland te gaan onderhandelen. Het einddoel dat daarbij in het oog moest worden gehouden, was aan elke Indonesische nationalist duidelijk: een onafhankelijke Republiek die de gehele archipel zou omvatten. Niet dat dat einddoel onmiddellijk bereikt behoefde te worden! Het was denkbaar dat er een vorm van institutionele samenwerking zou komen tussen die Republiek en Nederland – bovendien beseftte Sjahrir dat van feitelijke gezagsuitoefening door de Republiek voorlopig alleen sprake kon zijn op Java en Sumatra. Wat de Nederlandse regering op 10 februari aanbood, was evenwel, zoals van Mooks medewerkers en adviseurs hadden voorzien, onaanvaardbaar en werd door zovelen, vooral ook door de linkse groeperingen, door de *pemoeda*-groepen en door de militaire leiding (en binnen die leiding vooral door opperbevelhebber Soedirman) beschouwd als een bewijs voor Nederlands wil om zijn greep op de archipel te behouden, dat Sjahrir het ontslag van zijn kabinet moest aanbieden. Soekarno evenwel hield rekening met het feit dat, met name gezien de houding van de Britten, het contact met Nederland niet afgebroken mocht worden – hij gaf Sjahrir, die immers zowel voor Nederland als voor Groot-Britannië aanvaardbaar was, opdracht, een nieuw kabinet te vormen; het kwam op 12 februari tot stand, nadat Soekarno zijn goedkeuring had gehecht aan het tegenvoorstel dat de gehandhaafde minister-president aan van Mook en het kabinet-Schermerhorn zou voorleggen.

Dat tegenvoorstel¹ hield in dat de Republiek zou worden erkend 'als draagster van de soevereine macht over het gebied van het voormalige Nederlands-Indië'; die Republiek zou met Nederland 'op personeels-, financieel, economisch en ander gebied' afspraken maken welke de Nederlandse belangen 'op billijke wijze' zouden regelen; zij zou voorts 'voor een bepaalde periode' met Nederland 'een federatief verbond' aangaan; was een tot dat alles strekkende overeenkomst getroffen, dan

¹ Tekst: a.v., p. 564 e.v.